

Noms de llocs i noms de gent

En l'última entrega d'aquesta secció comentàvem i aclaríem el significat del cognom Aldaguer, que era força enrevessat. En aquella ocasió ja insinuàvem que un dia parlàriem dels Auquer, descendents del tan conegut i encara recordat veterinari de la vila.

La primera vegada que vaig sentir aquest cognom vaig pensar en dues possibilitats: *auquer* podia ser algú que criava oques: *oquer*, que en català «aprovençalat» s'hauria dit com el cognom actual, tal com es diu en molts punt de Catalunya, *aucell* en comptes d'*ocell*. Però l'explicació no em va semblar del tot satisfactòria, perquè és difícil que una família es dediqués, en el temps en què van néixer aquests cognoms, només a l'engreix de les oques: és més aviat un ofici recent, més francès que no pas català. Damunt, com que l'arquitecte Lluís Auquer em va dir que a casa seva preferien els ànecs abans que les oques, vaig abandonar aquesta via d'investigació, o aquesta hipòtesi.

Després vaig pensar que *Auquer* podia venir d'*auca*, i que un auquer seria l'home que es dedica a escriure auques i difondre-les. Però tampoc no resultava satisfactori. Les auques són un gènere popular, especialment a Catalunya, i han estat escrites per persones de molt diverses professions quan no han nascut d'una manera popular i espontània; de manera que no tenia gaire sentit pensar que un auquer era un redactor d'auques; més aviat li haurien dit *poeta* i prou.

Investigant, investigant, vaig descobrir que el cognom és d'origen germànic, com n'hi ha en abundància al país nostre: només cal pensar en Vilanova i la Geltrú («vila nova» queda molt clar, però resulta que Geltrú ve del nom germànic *Gertrudis*, santa que és venerada en una església d'aquell lloc de Catalunya). Efectivament, Auquer deu venir de la paraula germànica *athalguer*, composta d'*athal*, que vol dir «noble» (com en la part *alda* = *adel* o *athal* en el cas d'Aldaguer), i de *gair*, que vol dir «llança». Un auquer seria, doncs, un home amb llança noble, és a dir, una cosa semblant a Apol·lo, Aquil·les i els grans herois de la guerra de Troia, Parsifal o el Cid Campeador.

Una part de la nissaga dels Auquer, no se sap per què ni com, ha tingut tirada a la vila de Ruplà, veïna nostra, lloc carregat de *pijos* amb els quals, per sort, no tenen res a veure. Doncs bé: d'on us penseu que ve, el nom de *Ruplà*? Un d'allà em va dir un dia: «Això ve de la rúpia», que és la moneda ancestral de l'Índia i llocs veïns. Quin disbarat! Mai un nom de persona ni de lloc no ha canviat l'accent d'una manera així; ni tampoc els indis de l'Índia van estar mai a Ruplà (és com aquells que opinaven que Verges venia de *vergers*, terra d'hortes i jardins, cosa impossible per la raó que s'ha dit). La cosa és molt més senzilla. Ruplà ve del nom de persona llatino-vulgar *Rupius*, que podria ser parenta de la paraula llatina que va donar, en llengua castellana, la paraula *rubio* (*rubeus*). Si barregem *Rupius* amb el sufix de «predi», «casal», «hisenda», és a dir, amb *-anum*, llavors ja tenim *rupianum*, avui Ruplà, que probablement vol dir «cal ros». Avui dia els habitants de Ruplà més aviat tiren a morens, però basta que hi hagi un Enric Auquer –molt popular a Verges i a tota la contrada–, que tiri a ros perquè el nom de Ruplà sigui avui tan vàlid com en l'edat mitjana llatina.

JORDI LLOVET

Vista de Ruplà

Materalía

Ctra. C - 31 km 354
17134 Canet de La Tallada

Tel 972 780 524
info@materalía.es